

PRZEDMOWA

Skala i charakter agresji przez Rosję na wschodnią Ukrainę oraz aneksję Krymu doprowadziły w ostatnim czasie do przewartościowania dotychczas obowiązujących poglądów na temat stałości ładu międzynarodowego. Refleksji nad paradygmatem bezpieczeństwa regionalnego i globalnego towarzyszyła jednocześnie dyskusja nad efektywnością obowiązujących systemów bezpieczeństwa. Doświadczenia wojny hybrydowej aż nazbyt wyraźnie uwiaryściły konieczność korekty dotychczasowych strategii obronnych wielu państw, opartych na stosunkowo nielicznej, lecz dobrze uzbrojonej armii zawodowej.

W Polsce analiza zagrożeń wpisała się w szerszy dyskurs nad odtworzeniem, a właściwie powstaniem nowego rodzaju Sił Zbrojnych - Wojsk Obrony Terytorialnej. Dla zwolenników „komponentu obywatelskiego” w armii *casus* Ukrainy był tylko potwierdzeniem słuszności tezy o potrzebie dostosowania wojska do działań w realiach konfliktu asymetrycznego. Zwolennikiem prze-modelowania systemu organizacji i dowodzenia Siłami Zbrojnymi RP był także Minister Obrony Narodowej Antoni Macierewicz. W efekcie kierownictwo MON podjęło w 2016 r. kroki na rzecz przywrócenia Obrony Terytorialnej. 16 listopada 2016 r. Sejm znowelizował ustawę o powszechnym obowiązku obrony, wprowadzając – jako nowy rodzaj sił zbrojnych – Wojska Obrony Terytorialnej.

Warto zauważyć, że prace legislacyjne nad reaktywacją OT, w których miałem zaszczyt uczestniczyć, poprzedziła burzliwa debata ekspercka. Wśród specjalistów w zakresie wojskowości istnieje szereg rozbieżności co do ostatecznego kształtu WOT, dlatego na etapie wdrażania reformy w życie nie do przecenienia są poważne studia analityczne, służące osiągnięciu *maximum* efektywności przez nowy rodzaj sił zbrojnych.

Wymianie poglądów na temat kształtu, roli i zadań OT w Polsce służyła zorganizowana w dniach 17-18 listopada 2016 r. (a więc dzień po nowelizacji ustawy) *Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Obrona Terytorialna i jej rola we współczesnych systemach bezpieczeństwa”* pod patronatem Szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego Pawła Solocha. W murach Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim zebrało się kilkudziesięciu prelegentów – naukowców, wojskowych, analityków, parlamentarzystów, samorządowców, przedstawicieli organizacji proobronnych, w tym także przedstawiciel MON płk Remigiusz Żuchowski. Istotnym elementem konferencji była wymiana doświadczeń międzynarodowych – wśród znamienitych gości znaleźli się eksperci m.in. ze Szwecji, Szwajcarii, Słowacji, Rumunii, Ukrainy, Gruzji, Litwy, Niemiec. Godny podkreślenia był udział w konferencji firm zbrojeniowych, które będą dostarczać umundurowanie, sprzęt i amunicję dla WOT. Polską Grupę Zbrojeniową reprezentowały: MESKO S.A. Fabryka Bro-

ni „Łucznik”-Radom Sp. z o.o., Zakłady Mechaniczne „Tarnów” S.A., MA-SKPOL S.A., Zakłady Metalowe DEZAMET S.A., PCO S.A., obecny był także RADMOR S.A. oraz przedsiębiorstwa z Niemiec i USA.

Niniejszy tom stanowi podsumowanie tej ważnej i udanej konferencji. Gratuluję autorom inicjatywy i skutecznego jej przeprowadzenia. Artykuły naukowe i ekspertyzy składające się na publikację stanowią cenną refleksję nad Obroną Terytorialną oraz nad problematyką bezpieczeństwa i obronności w ogóle. Niestety, problemy dotyczące nasz kontynent w ostatnim czasie pokazują, że analiza zagrożeń pokoju i bezpieczeństwa oraz sposobów reagowania na nie, nie stanowi wyłącznie teoretycznej dysputy.

Życzę Państwu inspirującej lektury.

*Senator Jarosław Rusiecki
Przewodniczący Senackiej Komisji Obrony Narodowej*

PREFACE

The scale and nature of the Russian aggression on Eastern Ukraine and the Crimean Peninsula annexation led – since 2014 – to reevaluate previously existing views on the stability of the international order and peace in Europe. Reflection on the paradigm of regional and global security was accompanied by a discussion on the effectiveness of existing security systems. Hybrid War experiences clearly highlighted the need to correct the current defensive strategies based on a relatively small but well-armed professional army.

In Poland, the analysis of potential threats fitted into the wider discourse on the reconstruction, or practically creation of the new branch of the Polish Armed Forces – the Territorial Defence Forces. For the supporters of the "civil component" in the army, the issue of Ukraine was just a confirmation of the necessity of adaptation of the Armed Forces to the military operations in the asymmetric conflict. Polish Minister of National Defence (POL-MOD) Antoni Macierewicz was a strong supporter of the remodelling process of the Polish Armed Forces organization and command system. In 2016 POL-MOD executives took steps to restore the Territorial Defence. On November 16th, 2016, Polish Sejm voted down the amendment to the Act on General Defence Obligation of the Republic of Poland, and introduced a new branch of armed forces – the Territorial Defence Forces (TDF).

It is worth to notice, that the legislative work on the reactivation of the territorial defence in Poland, in which I had the honour to attend to, was preceded by a tumultuous experts debate. There are several discrepancies among specialists as to the final shape of the TDF that is why serious analytical studies at reform's implementation are so important in order to achieve maximum efficiency of this new kind of armed forces.

One of the platform of exchange of views on the shape, role and tasks of TDF in Poland was the international scientific conference "The Territorial Defence and its role in contemporary security systems", held in Ostrowiec Świętokrzyski on November 17-18th, 2016 – one day after the amendment. The conference, was under the honorary patronage of Mr Paweł Soloch – Head of the Polish National Security Bureau.

Dozens of speakers – academics, military analysts, parliamentarians, local government officials, representatives of pro-defence organizations, POL-MOD representatives with Col. Remigiusz Żuchowski, gathered in the College of Business and Entrepreneurship. An important element of the conference was the exchange of international experiences – among the prominent guests were the experts from Sweden, Switzerland, Slovakia, Romania, Ukraine, Georgia, Lithuania, and Germany.

The conference was accompanied by the presentation of military equipment and arms, showed by the companies supposed to deliver war material for the TDF. The Polish Armaments Group (PGZ S.A.) was represented by MESKO S.A. Fabryka Broni „Łucznik”-Radom Sp. z o.o., Zakłady Mechaniczne „Tarnów” S.A., MASKPOL S.A., Zakłady Metalowe DEZAMET S.A., PCO S.A. Other companies, such as Polish RADMOR S.A., German Nobel Defence and Norwegian-American Nammo Talley also presented their products.

This volume is a summary of the important and successful conference. I wish to congratulate the organizers their initiative and the final publication. Scientific papers and expertise published here are a valuable reflection on the territorial defence and on the issues of security and defence in general. Unfortunately, the problems affecting our continent in recent times show that the analysis of peace and security threats and ways to respond to them is not only a theoretical debate.

I wish you an inspiring reading!

*Senator Jarosław Rusiecki
Head of the Senate's Defence Commission
(Republic of Poland)*